

КАРАР

01 июнь 2020 ел

№ 51-10

«Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә Контроль-хисап палатасы» муниципаль казна учреждениесә нигезләмәсен яңа редакциядә раслау турында

«Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында»гы 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы, «Коррупциягә каршы тору өлкәсендә дәүләт сәясәтен камилләштерү максатларында Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында»гы 2017 елның 3 апрелдәге 64-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясә субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принципнары турында»гы Федераль законның 7 статьясына һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясына үзгәрешләр кертү хакында»гы 2018 елның 27 декабрдәге 559-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында»гы 2018 елның 27 декабрдәге 566-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясә субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принципнары турында»гы Федераль законның 3 һәм 16 статьяларына үзгәрешләр кертү хакында»гы Федераль законнар, Тәтеш районы прокурорының 2019 елның 23 гыйнварындагы 02-08-02-2019 номерлы протесты нигезендә, Тәтеш муниципаль районы Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. «Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә Контроль-хисап палатасы» муниципаль казна учреждениесә нигезләмәсен яңа редакциядә расларга.

2. Тәтеш муниципаль районы Советының «Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә Контроль-хисап палатасы» муниципаль казна учреждениесә нигезләмәсен үзгәрешләр кертү турында»гы 2014 елның 5 маендагы 48-7 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Тәтеш муниципаль районының рәсми сайтында һәм «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматлар рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU.) бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карарның үтәләшен контрольдә тотуны Тәтеш муниципаль районы башлыгы урынбасары Е.Г. Курковка йөкләргә.

**Татарстан Республикасы
Тәтеш муниципаль районы
башлыгы**

Р.Х. Сафиуллов

**«Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы» муниципаль берәмлеге
контроль-хисап палатасы»
муниципаль казна учреждениесе турында нигезләмә
(яңа редакциядә)**

1. Контроль-хисап палатасының оештыру эшчәнлеге хокукый жайга салу

1.1. «Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы «муниципаль берәмлегенә Контроль-хисап палатасы» муниципаль казна учреждениесе эшчәнлеген һәм оештыруны хокукый жайга салу (алга таба - Контроль-хисап палатасы) Россия Федерациясе Конституциясенә нигезләнә һәм «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында»гы 07.02.2011 № 6-ФЗ Федераль закон, башка федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, муниципаль норматив хокукый актлар белән гамәлгә ашырыла. Федераль законнарда билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә Контроль-хисап палатасы эшен һәм эшчәнлеген хокукый жайга салу шулай ук Татарстан Республикасы законнары белән гамәлгә ашырыла.

1.2. Россия Федерациясенә Федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм норматив хокукый актлары, контроль-хисап органнарын оештыру һәм аларның эшчәнлегенә мәсьәләләрен жайга сала торган муниципаль норматив хокукый актлар Россия Федерациясе Бюджет кодексына һәм «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында»гы 2011 елның 7 февралдәгә 6-ФЗ номерлы Федераль законга каршы килмәскә тиеш.

2. Статус Контрольно-счетной палаты

2.1. Контроль-хисап палатасы тышкы муниципаль финанс контроле даими эшләп килүче органы булып тора һәм Тәтеш муниципаль районы Советы тарафыннан төзелә.

2.2. Контроль-хисап палатасы Тәтеш районы жирле үзидарә органы булып тора.

2.3. Контроль-хисап палатасының тулы рәсми исеме - «Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы «муниципаль берәмлегенә Контроль-хисап палатасы» муниципаль казна учреждениесе.

Контроль-хисап палатасының кыскартылган исеме-Тәтеш муниципаль районы Контроль-хисап палатасы.

2.4. Тәтеш муниципаль районы Контроль-хисап палатасының урнашу урыны: Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Тәтеш районы, Тәтеш шәһәре, Малкин урамы, 39 йорт.

2.5. «Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә Контроль-хисап палатасы» муниципаль казна учреждениесен гамәлгә куючы - Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Советы.

2.6. Контроль-хисап палатасы Тәтеш муниципаль районы Советына хисап тотта.

2.7. Контроль-хисап палатасы оештыру һәм функциональ бәйсезлеккә ия һәм үз эшчәнлеген мөстәкыйль гамәлгә ашыра.

2.8. Контроль-хисап палатасының эшчәнлегенә, шул исәптән, Тәтеш муниципаль районы Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылу сәбәплә, туктатыла алмый.

2.9. Контроль-хисап палатасы юридик зат хокукларына ия.

2.10. Контроль-хисап палатасының үз исеме һәм Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы гербы сурәтләнә Герб мөһер һәм бланклары бар.

2.11. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлегенә мәсьәләләргә буенча хокукый инициативага ия.

3. Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә принциплары

Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә Законлылык, объективлык, нәтижәлелек, бәйсезлек һәм хәбәрдарлык принципларына нигезләнә.

4. Контроль-хисап палатасы составы

4.1. Контроль-хисап палатасы Контроль-хисап палатасы рәисе, аппарат, Контроль-хисап палатасы аудиторлары составында оештырыла.

4.2. Контроль-хисап палатасы рәисе муниципаль вазифаны били.

4.3. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторларының вәкаләтләре вақыты биш ел тәшкил итә.

4.4. Контроль-хисап палатасы аппараты составына инспекторлар һәм башка штат хезмәткәрләре керә. Контроль-хисап органнары инспекторларына Тышкы муниципаль финанс контролен оештыру һәм турыдан-туры уздыру буенча Контроль-хисап палатасы компетенциясе чикләрендә бурычлар йөкләнә.

4.5. Контроль-хисап палатасының штат саны Тәтеш муниципаль районы Советы карары белән билгеләнә.

4.6. Контроль-хисап палатасы аппараты хезмәткәрләренең хокуклары, бурычлары һәм җаваплылыгы Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге Нигезләмә белән билгеләнә.

4.7. Контроль-хисап палатасы аппаратының структурасы һәм штат расписаниесе Контроль-хисап палатасы рәисе тарафыннан контроль-хисап палатасына йөкләнгән вәкаләтләрдән чыгып раслана.

5. Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасына билгеләп кую тәртибе

5.1. Контроль-хисап палатасы рәисе итеп Тәтеш муниципаль районы Советы рәисе итеп билгеләнә.

5.2. Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасына кандидатуралар турында тәкъдимнәр Тәтеш муниципаль районы Советына кертелә:

1) Тәтеш муниципаль районы башлыгы;

2) Тәтеш муниципаль районы Советы депутатлары - Тәтеш муниципаль районы Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше.

5.3. Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасына кандидатуралар әлеге Нигезләмәнең

5.2 пунктында санап үтелгән затлар тарафыннан, контроль-хисап палатасының гамәлдәге Рәисе вәкаләтләре беткәнчә бер айдан да соңга калмыйча, Тәтеш муниципаль районы Советына тапшырыла.

5.4. Тикшерү-хисап палатасы рәисе вазыйфасына тәкъдим ителгән кандидатураларны караганда, Тәтеш муниципаль районы Советы тәкъдим ителгән кандидатураларның «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принципнары турында»гы 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законның 6 статьясында билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүе турында Татарстан Республикасы Хисап палатасы рәисе фикерен соратып алырга хокуклы.

5.5. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторы вазифасына кандидатураларны карау тәртибе Тәтеш муниципаль районы Советы Регламенты белән билгеләнә.

6. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторлары вазыйфаларына дөгъва кылучыкаратта таләпләр

6.1. Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасына дәүләт, муниципаль идарә, дәүләт, муниципаль контроль (аудит), икътисад, финанс, юриспруденция өлкәсендә биш елдан да ким булмаган югары белем һәм эш тәҗрибәсе булган Россия Федерациясе гражданны билгеләнә.

Контроль-хисап палатасы аудиторлары вазыйфасына дәүләт, муниципаль идарә, дәүләт, муниципаль контроль (аудит), икътисад, финанс, юриспруденция өлкәсендә бер елдан да ким булмаган югары белем һәм эш тәҗрибәсе булган Россия Федерациясе гражданны билгеләнә.

6.2. Россия Федерациясе гражданы Контроль-хисап палатасы рәисе яисә аудиторы вазыйфасына билгеләнә алмый:

1) аның хөкем ителмәгән яисә түләнмәгән судимосте булуы;

2) аны закон көченә кәргән судның эшкә сәләтсез яисә чикләнгән эшкә сәләтсез карары белән тануы;

3) дәүләт һәм федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләргә рөхсәт рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту, әгәр дә граждән биләгән вазыйфасы буенча вазыйфаларны үтәү мондый белешмәләрне куллануга бәйле булса;

4) Россия Федерациясе граждәнлыгыннан чыгу яисә чит ил граждәнлыгын алу йә Россия Федерациясе граждәнның чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы яшәүгә рөхсәт яисә башка документ алу.

5) 6.3 пунктында каралган нигезләрнең булуы.

6.3. Контроль-хисап палатасы рәйсе Тәтеш муниципаль районы Башлыгы, Тәтеш муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе, Тәтеш муниципаль районы территориясендә урнашкан суд һәм хокук саклау органнары житәкчеләре белән бергә якын туганлык яки үзлектә (ата-аналар, ир белән хатын, балалары, абыйлы-әнеле, апалы-сеңелле, шулай ук бертуганнары, апалы-сеңелле, ата-аналар, ир белән хатынның балалары, балалары) тора алмый.

6.4. Контроль-хисап палатасы рәйсе һәм аудиторлары, мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгьльләнгән алмый. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил граждәннары һәм граждәнлыгы булмаган затлар хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса.

6.5. Контроль-хисап палатасы рәйсе һәм аудиторлары, шулай ук күрсәтелгән вазыйфаларны биләүгә дөгьва кылучы затлар үзләренең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынның (иренең) һәм балигь булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында, муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә тапшырырга тиеш.

6.6. Контроль-хисап палатасы рәйсе һәм аудиторлары үз чыгымнары, шулай ук жир кишәрлеге, башка күчемсез милек объекты, транспорт чарасы, кыйммәтле кәгазьләр, акцияләр (оешмаларның устав (жыелма) капиталларында катнашу өлеше, пайлары) сатып алу буенча һәр алыш-биреш буенча үз хатынның (иренең) һәм балигь булмаган балаларының чыгымнары турында белешмәләр тапшырырга тиеш. - әгәр мондый алыш-бирешләрнең гомуми суммасы хисап чорына кадәрге өч ел эчендә әлеге затның һәм аның хатынның (иренең) гомуми керемнән артып китсә һәм әлеге алыш-бирешләр кылган акчалар алу чыганакалары турында, федераль законнарда һәм Россия Федерациясенә Татарстан Республикасының алар нигезендә кабул ителә торган норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә.

7. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларының статусы гарантияләре

7.1. Контроль-хисап палатасы рәйсе, аудиторлары һәм инспекторлары контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары булып торалар.

7.2. Вазыйфаи вәкаләтләрен гәмәлгә ашыруга комачаулау яки алар тарафыннан кабул ителгән карарларга йогынты ясау максатларында Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларына нинди дә булса формада йогынты ясау контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларына карата көчләү, мәсхәрәләү, шулай ук Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларына карата яла ягу яисә аларның эшчәнлеге турында белә торып ялган мөгьлүмат тарату Россия Федерациясе законнарында һәм (яисә) Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән жаваплылыкка китерә.

7.3. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары судьяларны, хокук саклау һәм контрольдә тоту органнарының вазыйфаи затларын дәүләт яклавы турында Россия Федерациясе законнары һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары нигезендә дәүләт яклавына тиеш.

7.4. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары һөнәри бәйсезлек гарантияләренә ия.

7.5. Контроль-хисап палатасы рәйсе, Тәтеш муниципаль районы Советы карары нигезендә, вакытыннан алда вазифадан азат ителә:

1) судның аңа карата гәепләү карарының законлы көченә керүе;

2) суд карары белән аны эшкә сәләтсез яисә чикләнгән эшчән дип тану;

3) Россия Федерациясе граждәнлыгыннан чыгу яисә чит ил граждәнлыгын алу йә Россия Федерациясе граждәнның чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы яшәүгә төре яисә башка документ алу;

- 4) отставкадагы язмача гариза бирү;
- 5) үзенә йөкләнгән вазыйфай вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда яисә вазыйфай вәкаләтләрдән явызларча файдаланганда, Россия Федерациясе законнары таләпләрен бозу, әгәр мондый вазыйфай затны вакытыннан алда азат итү турындагы карар өчен Тәтеш муниципаль районы Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелегә тавыш бирсә, Тәтеш муниципаль районы Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш бирсә -;
- 6) Татарстан Республикасы законы, Тәтеш муниципаль районы Советының норматив хокукый акты белән билгеләнгән ирешүләр, вазыйфада булуның иң чик яше федераль закон нигезендә, Тәтеш муниципаль районы Советының норматив хокукый акты белән;;
- 7) әлеге Нигезләмәнең 6.2 - 6.3 пунктларында каралган хәлләрне ачыклау.
- 8) «Коррупциягә каршы тору турында»гы 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында»гы 2012 елның 3 декабрәндәге 230-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәү, «Аерым категория затларның аерым категорияләренә Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертәмнәр) ачуны һәм аларны саклауны, акчалата акчаларны һәм кыйммәтле әйберләрне саклауны тыю турында»гы 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль законда, чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яки) алардан файдалану.

8. Контроль-хисап палатасының төп вәкаләтләре

- 8.1. Контроль-хисап палатасы түбәндәге төп вәкаләтләрне башкара:
- 1) жирле бюджет үтәлешен контрольдә тоту;
  - 2) жирле бюджет проектларына экспертиза;
  - 3) жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү;
  - 4) жирле бюджет акчаларын, шулай ук Россия Федерациясе законнарында каралган башка чыганаклардан жирле бюджет тарафыннан алына торган акчаларның законлылыгына, нәтижәлеләгенә (нәтижәлеләгенә һәм экономиялеләгенә) контрольлек итүне оештыру һәм гамәлгә ашыру;
  - 5) муниципаль милектә булган мөлкәт белән, шул исәптән интеллектуаль эшчәнлекнең саклана торган нәтижәләре һәм муниципаль берәмлеккә караган индивидуализация чаралары белән идарә итүнең һәм аның белән эш итүнең билгеләнгән тәртибе үтәлешен контрольдә тоту;;
  - 6) жирле бюджет акчалары исәбеннән салым һәм башка ташламалар һәм өстенлекләр, бюджет кредитлары бирүнең нәтижәлеләген бәяләү, шулай ук муниципаль гарантияләр һәм поручительстволар бирүнең законлылыгын бәяләү, шулай ук юридик затлар һәм шәхси эшкуарлар тарафыннан жирле бюджет һәм муниципаль милектәге мөлкәт акчалары исәбеннән башкарыла торган алыш-бирешләр буенча башка ысуллар белән йөкләмәләрне үтәүне тәмин итү буенча муниципаль гарантияләр һәм поручительстволар бирүнең законлылыгын бәяләү;;
  - 7) Тәтеш муниципаль районының чыгым йөкләмәләренә, шулай ук муниципаль программаларга кагылышлы өлешендә муниципаль хокукый актлар проектларына финанс-икътисадый экспертиза (финанс-икътисадый нигезләмәләренә нигезлеләген дә кертәп);
  - 8) Тәтеш муниципаль районында бюджет процессын анализлау һәм аны камилләштерүгә юнәлдерелгән тәкъдимнәр әзерләү;
  - 9) Тәтеш муниципаль районы Советына һәм Тәтеш муниципаль районы башлыгына жирле бюджетның үтәлеше, үткәрелгән контроль һәм эксперт-аналитик чаралар нәтижәләре турында мәгълүмат әзерләү һәм мондый мәгълүматны тапшыру;
  - 10) коррупциягә каршы торуға юнәлдерелгән чараларда вәкаләтләр чикләрендә катнашу;
  - 11) федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, «Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставында һәм Тәтеш муниципаль районы Советының норматив хокукый актларында билгеләнгән тышкы муниципаль финанс тикшерүе өлкәсендә башка вәкаләтләр.
- 8.2. Контроль-хисап палатасы, әлеге Нигезләмәнең 8.1 пунктында каралган вәкаләтләрдән тыш, Тәтеш муниципаль районы бюджетының Тәтеш муниципаль районы составына керүче жирлекләр бюджетларына кергән акчаларының законлылыгына, нәтижәлеләгенә (нәтижәлеләгенә һәм экономлылыгына) контрольлек итә.
- 8.3. Тышкы муниципаль финанс контроле Контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарыла:

1) Тәтеш муниципаль районының жирле үзидарә органнарына һәм муниципаль органнарга, муниципаль учреждениеләргә һәм унитар предприятиеләргә, шулай ук Тәтеш муниципаль районы муниципаль милкендә булган мөлкәтне куллансалар, башка оешмаларга карата;

2) жирле бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр) һәм алучылар эшчәнлеген контрольдә тоту тәртибендә алар тарафыннан субсидияләр, кредитлар, гарантияләр алу шартларын тикшерүне гамәлгә ашыру юлы белән, күрсәтелгән оешмаларны тикшерү мөмкинлеге жирле бюджет акчалары исәбеннән субсидияләр, кредитлар, гарантияләр биру турындагы килешүләрдә билгеләнгән очракта, башка оешмаларга карата.

9. Контроль-хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашыру формалары тышкы муниципаль финанс контроле

9.1. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча Контроль-хисап палатасы вәкаләтләре булып тора:

- бюджет үтәләше барышында Россия Федерациясе бюджет законнарының һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган башка норматив хокукый актларның үтәләшен контрольдә тоту;

- бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисапчылыгын, бюджет үтәләше турында квартал һәм еллык хисапларның дөреслеген, тулылыгын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшерү;

- "«Россия Федерациясе Хисап палатасы турында»гы 2013 елның 5 апрелендәге 41-ФЗ номерлы Федераль законда һәм «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында»гы 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

9.2. Муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләргә гамәлгә ашыру турында:

- тикшерүләр, ревизияләр, тикшерүләр үткәрелә;

- контроль объектларына актлар, нәтижәләр, күрсәтмәләр һәм (яки) күрсәтмәләр жиберелә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка актлары нигезендә вәкаләтле органнарга һәм вазыйфаи затларга Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган бюджет мәжбүр итү чараларын куллану турында карарлар кабул итәргә, мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәр итәргә жиберелә;

- административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алып барыла.

9.3. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру тәртибе федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, район Советының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә.

9.4. Эксперт-аналитик чара үткәргәндә Контроль-хисап палатасы тарафыннан Хисап яки бәяләмә төзелә.

10. Тышкы муниципаль финанс контроле стандартлары

10.1. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашырганда контроль-хисап палатасы Россия Федерациясе Конституциясенә, Россия Федерациясе законнарына, Татарстан Республикасы Конституциясенә, Татарстан Республикасы законнарына, муниципаль норматив хокукый актларга, шулай ук тышкы муниципаль финанс контроле стандартларына таяна.

10.2. Контроль һәм эксперт-аналитик чаралар үткәру өчен тышкы муниципаль финанс контроле стандартлары Контроль-хисап палатасы тарафыннан раслана:

1) Россия Федерациясе Хисап палатасы һәм (яки) Татарстан Республикасы Хисап палатасы тарафыннан расланган Гомуми таләпләр нигезендә, Тәтеш муниципаль районының жирле үзидарә органнарына, муниципаль учреждениеләргә һәм унитар предприятиеләргә карата, Татарстан Республикасы Хисап палатасы тарафыннан расланган Гомуми таләпләр нигезендә, Тәтеш муниципаль районының жирле үзидарә органнарына, муниципаль учреждениеләргә һәм унитар предприятиеләргә карата.;

2) башка оешмаларга карата - Федераль законда билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә.

10.3. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе стандартларын эзерләгәндә дәүләт контроле, аудит һәм финанс хисабы өлкәсендә халыкара стандартлар исәпкә алына.

10.4. Контроль-хисап палатасының тышкы муниципаль финанс тикшерүе стандартлары Россия Федерациясе законнарына һәм (яки) Татарстан Республикасы законнарына каршы килә алмый.

11. Контроль-хисап органнары эшчәнлеген планлаштыру

11.1. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеген мөстәкыйль эшләнә һәм раслана торган планнар нигезендә башкара.

11.2. Контроль-хисап палатасының эш планы планлаштырыла торган елның 30 декабренә кадәр раслана.

11.3. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген планлаштыру контроль һәм экспертиза-аналитик чаралар нәтижеләрен исәпкә алып, шулай ук Тәтеш муниципаль районы Советы йөкләмәләре, контроль-хисап палатасына 15 декабрьгә кадәр жиберелгән тәкъдимнәр һәм запрослар нигезендә башкарыла.

11.4. Тәтеш муниципаль районы Советы йөкләмәләре, Тәтеш муниципаль районы Башлыгының тәкъдимнәре һәм запрослары Тикшерү-хисап палатасы тарафыннан кабул ителгән көннән 10 көн эчендә карала.

12. Контроль-хисап палатасының вазыйфай затларының таләпләренә үтәү мәжбүрилегә

12.1. Контроль-хисап палатасының вазыйфай затларының Россия Федерациясе законнарында, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән вазыйфай вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле таләпләре һәм запрослары жирле үзидарә органнары һәм муниципаль органнар, тышкы муниципаль финанс контроле гамәлгә ашырыла торган оешмалар (алга таба - тикшерелә торган органнар һәм оешмалар) тарафыннан үтәлергә тиеш.

12.2. Контроль-хисап палатасының вазыйфай затларының законлы таләпләрен һәм запросларын үтәмәү, шулай ук аларга йөкләнгән вазыйфай вәкаләтләренә гамәлгә ашыруга комачаулау Россия Федерациясе законнарында һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән жаваплылыкка китерә.

13. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген оештыру буенча Контроль-хисап палатасы рәисе вәкаләтләре

Контроль-хисап палатасы рәисе:

- 1) Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә гомуми житәкчелек итүне гамәлгә ашыра;
- 2) Контроль-хисап палатасы регламентын раслый;
- 3) Контроль-хисап палатасының эш планнарын һәм аларга үзгәрешләр раслый;
- 4) контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә турында еллык хисап раслый;
- 5) тышкы муниципаль финанс тикшерүе стандартларын раслый;
- 6) контроль-хисап палатасының контроль һәм экспертиза-аналитик чаралар нәтижеләрен раслый; Контроль-хисап палатасы күрсәтмәләренә һәм күрсәтмәләренә кул куя;
- 7) контроль һәм эксперт-аналитик чаралар житәкчесе булырга мөмкин;
- 8) Тәтеш муниципаль районы Советына һәм Тәтеш муниципаль районы Башлыгына Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә, үткәрелгән контроль һәм эксперт-аналитик чаралар нәтижеләренә турында еллык отчет тәкъдим итә;
- 9) Россия Федерациясе дөүләт органнары, Татарстан Республикасы дөүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары белән мөнәсәбәтләрдә Контроль-хисап палатасы тәкъдим итә;
- 10) Контроль-хисап палатасы хезмәткәрләренә вазыйфай регламентларын раслый;
- 11) контроль-хисап палатасы аппараты хезмәткәрләренә найм һәм эштән азат итү буенча вәкаләтләренә гамәлгә ашыра;
- 12) Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләренә буенча хокукый актлар (боерыклар, күрсәтмәләр) чыгара.

14. Контроль-хисап палатасының вазыйфай затларының хокуклары, бурычлары һәм жаваплылыгы

14.1. Контроль-хисап палатасының үзләренә йөкләнгән вазыйфай вәкаләтләренә башкарганда вазыйфай затлары хокуклары:

1) тикшерелә торган органнар һәм оешмалар тарафыннан биләнә торган территориягә һәм биналарга тоткарлыксыз керергә, аларның документларына һәм материалларына ия булырга, шулай ук алар биләгән территорияләренә һәм бүлмәләренә карарга.;

2) ялган, ялган, урлау, явызларча файдалану һәм әлегә хокукка каршы гамәлләренә булдырмау очрагында кассалар, касса һәм хезмәт урыннары, тикшерелүче органнар һәм оешмаларның складлары һәм архивлары бастырып чыгарырга, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чикләүләренә исәпкә алып, документлар һәм материалларны алырга. Кассаларны, касса һәм хезмәт урыннарын, складларны һәм архивларны бастырып чыгару, документлар һәм материалларны алу тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның вәкаләтле вазыйфай затлары катнашында һәм тиешле актлар төзү белән башкарыла;

3) үз компетенциясе кысаларында федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары һәм аларның структур бүлекчәләре, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары һәм аларның структур бүлекчәләре, жирле үзидарә органнары һәм муниципаль органнар, оешмалар вазыйфай затларына запрослар жиберергә.;

4) үз компетенциясе кысаларында тикшерелүче органнар һәм оешмаларның житәкчеләреннән һәм башка вазыйфай затларыннан тикшерү чараларын үткәргәндә ачыкланган бозу фактлары буенча язмача аңлатмалар, шулай ук билгеләнгән тәртиптә расланган документларның кирәкле күчмәләрен бирүне таләп итәргә.;

5) тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның вазыйфай затлары тарафыннан тикшерү чараларын үткәргәндә соралган документларны һәм материалларны тапшырмау яисә вакытында тапшырмау фактлары буенча актлар төзәргә.;

6) үз компетенциясе кысаларында тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның финанс-хужалык эшчәнлегенә кагылышлы барлык кирәкле документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция һәм закон белән саклана торган башка серләренә үз эченә алган документлар белән танышырга.;

7) тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның финанс-хужалык эшчәнлегенә кагылышлы һәм тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның мәгълүмат базаларында Электрон формада саклана торган мәгълүмат белән, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция һәм закон тарафыннан саклана торган башка серне үз эченә алган мәгълүмат белән танышырга.;

8) мәгълүматларның электрон базаларына техник документлар белән танышу;

9) административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзәргә, әгәр мондый хокук Россия Федерациясе законнарында каралган булса.

14.2. Кассалар, касса һәм хезмәт урыннары, складлар һәм архивлар басылып чыккан, әлегә нигезләмәнең 14.1 пунктындагы 2 пунктчасында каралган очракта, документлар һәм материаллар алынган очракта, Контроль-хисап палатасының вазыйфай затлары кичекмәстән (24 сәгать эчендә) бу хакта Контроль-хисап палатасы Рәисенә хәбәр итәргә тиеш. Хәбәр итү тәртибе һәм рәвеше Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә.

14.3. Контроль-хисап палатасының вазыйфай затлары тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның оператив-хужалык эшчәнлегенә тыкшынырга, шулай ук контроль чаралар үткәргәндә алынган мәгълүматны хәбәр итәргә, контроль чаралар тәмамланганчы һәм тиешле актлар һәм хисаплар төзәргә тиеш.

14.4. Тикшерү-хисап палатасының вазифай затлары Дәүләт, хезмәт, коммерция һәм закон белән саклана торган башка серләренә сакларга, тикшерү һәм экспертиза-аналитик чаралар үткәргәндә аларга билгеле булган контроль һәм экспертиза-аналитик чаралар үткәргә, тиешле актларда, хисапларда һәм бәяләмәләрендә аларның нәтижәләрен объектив һәм дөрес чагылдырырга тиеш.

14.5. Контроль-хисап палатасының вазыйфай затлары 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Коррупциягә каршы тору турында Федераль законда, 2012 елның 3 декабрдәге 230-ФЗ номерлы «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында»гы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә, тьюларны үтәргә, бурычларын үтәргә, чит ил банкларында сәхәтлар (кертемнәр) ачарга һәм аларны ачарга, акча һәм кыйммәтләренә сакларга, чит ил

банкларында, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яки) алардан файдалану темасына түгәрәк өстәл утырышы узды.

14.6. Контроль-хисап палатасының вазыйфай затлары Россия Федерациясе законнары нигезендә алар үткәрә торган контроль һәм эксперт-аналитик чаралар нәтижэләренә дәрәҗә һәм объективлыгы, шулай ук дәүләт һәм закон тарафыннан саклана торган башка серләргә иҗтән иткән өчен җаваплы.

14.7. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудиторлары Тәтеш муниципаль районы Советы утырышларында һәм башка җирле үзидарә органнары утырышларында катнашырга хокуклы. Күрсәтелгән затлар Тәтеш муниципаль районы Советы тарафыннан төзелә торган комитетлар, комиссияләр һәм эшче төркемләр утырышларында катнашырга хокуклы.

15. Контроль-хисап палатасы запрослары буенча мәгълүмат бирү

15.1. Җирле үзидарә органнары һәм контроль-хисап палатасы тышкы муниципаль финанс контролен гәмәлгә ашырырга хокуклы муниципаль органнар, аларның вазыйфай затлары Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән срокларда Контроль-хисап палатасына аның соравы буенча контроль һәм эксперт-аналитик чаралар үткәрү өчен кирәкле мәгълүмат, документлар һәм материалларны тапшырырга тиеш.

15.2. Әлеге Нигезләмәнең 15.1 пунктында күрсәтелгән запросларны Тикшерү-хисап палатасы тарафыннан җибәрү тәртибе Татарстан Республикасы законнары яисә муниципаль норматив хокукый актлар һәм контроль-хисап палатасы регламенты белән билгеләнә.

15.3. Контроль-хисап палатасы тарафыннан контроль чараларын тормышка ашырганда, тикшерү-хисап палатасының вазифай затларына Тәтеш муниципаль районы бюджетын формалаштыру һәм үтәү, Тәтеш муниципаль районы милкен куллану, тикшерелә торган оешмалар тарафыннан кулланыла торган мәгълүмати системалар һәм аларга техник документлар, шулай ук башка документлар белән танышу мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш., Контроль-хисап палатасы тарафыннан аның вәкаләтләрен үтәү өчен кирәк.

15.4. Тәтеш муниципаль районы Башкарма комитетының муниципаль учреждениеләргә һәм унитар предприятиеләргә төзү, үзгәртеп кору һәм бетерү, акцияләр санын һәм Хужалык җәмгыятләргә устав капиталларында Тәтеш муниципаль районының өлеше үзгәртү, бюджет акчалары һәм башка милек объектлары белән идарә итү турында шартнамәләр төзү турындагы хокукый актлары кабул ителгән көннән алып 10 эш көне эчендә контроль-хисап палатасына җибәрелә.

15.5. Тәтеш муниципаль районының финанс-бюджет палатасы Контроль-хисап палатасына Тәтеш муниципаль районының җыелма бюджет язмасы, касса планы һәм аларга үзгәрешләр белән расланган бюджет хисапчылыгын җибәрә.

15.6. Тәтеш муниципаль районы бюджет акчаларының Баш администраторлары Контроль-хисап палатасына җыелма бюджет хисабын юллылар.

15.7. Тәтеш муниципаль районы башкарма комитеты ел саен контроль-хисап палатасына муниципаль унитар предприятиеләр, учреждениеләр, шулай ук Тәтеш муниципаль районы өлеше булган акционер җәмгыятләргә эшчәнлеген аудитор тикшерүләргә нәтижәләргә буенча аудитор оешмаларының отчетларын һәм бәяләмәләргә җибәрә.

15.8. Контроль-хисап палатасы мәгълүмат, документлар һәм материаллар соратып алырга хокуклы түгел, әгәр мондый мәгълүмат, документлар һәм материаллар элек аларга тапшырылган булса.

15.9. Әлеге Нигезләмәнең 15.1 пунктында күрсәтелгән органнар һәм оешмалар тарафыннан контроль-хисап палатасына аның запрослары буенча контроль һәм эксперт-аналитик чаралар үткәрү өчен кирәкле мәгълүмат, документлар һәм материалларны тапшырмау яки вакытында тапшырмау, шулай ук мәгълүмат, документлар һәм материалларны тулы күләмдә тапшырмау яки дәрәҗә булмаган мәгълүмат, документлар һәм материаллар тапшыру Россия Федерациясе законнарында һәм (яки) Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән җаваплылыкка китерә.

16. Контроль-хисап палатасы күрсәтмәләргә һәм күрсәтмәләргә

16.1. Контроль-хисап палатасы контроль чаралар үткәрү нәтижәләргә буенча җирле үзидарә органнарына һәм муниципаль органнарга, тикшерелә торган органнар һәм оешмаларга

һәм аларның вазыйфай затларына ачыкланган житешсезлекләре һәм житешсезлекләре бетерү, китерелгән зыянны каплау, хокук бозуларда гаепле вазыйфай затларны жаваплылыкка тарту, шулай ук бозуларны кисәтү, бетерү һәм кисәтү буенча чаралар күрү өчен күрсәтмәләр кертергә хокуклы.

16.2. Контроль-хисап палатасы тәкъдименә Контроль-хисап палатасы рәисе кул куя.

16.3. Жирле үзидарә органнары һәм муниципаль органнар, шулай ук оешма, гариза бирелгән көннән алып, бер ай эчендә бирелгән карарны карау нәтижәләре буенча кабул ителгән карарлар һәм чаралар турында Контроль-хисап палатасына язма рәвештә хәбәр итәргә тиеш.

16.4. Контроль-хисап палатасының вазыйфай затлары тарафыннан контроль чаралар үткәргә комачаулаган очракта Контроль-хисап палатасы жирле үзидарә органнарына һәм муниципаль органнарга, тикшерелә торган органнарга, оешмаларга һәм аларның вазыйфай затларына күрсәтмә жиберә.

16.5. Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсендә конкрет хокук бозулар һәм күрсәтмә чыгаруның конкрет нигезләре күрсәтелгән күрсәтмә булырга тиеш. Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсенә Контроль-хисап палатасы рәисе кул куя.

16.6. Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсе анда билгеләнгән срокларда үтәлгә тиеш.

16.7. Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсен үтәмәү яки тиешенчә үтәмәү Россия Федерациясе законнарында һәм (яки) Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән жаваплылыкка китерә.

16.8. Контроль чаралар үткәргәндә жирле бюджет акчаларын законсыз файдалану фактлары ачыкланган очракта, Контроль-хисап палатасы тиешле тәртиптә контроль чаралар материалларын хокук саклау органнарына тапшыра. Хокук саклау органнары контроль-хисап органына тикшерү барышы һәм контроль-хисап органы тарафыннан тапшырылган материаллар буенча кабул ителгән карарлар турында мәгълүмат бирергә тиеш.

17. Тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның хокуклары гарантияләре

17.1. Контроль чаралар уздыганда контроль-хисап палатасы тарафыннан төзелгән актлар тикшерелүче органнар һәм оешмалар житешсезләрнең житешсезләрнең. Тикшерелә торган органнар һәм оешмалар житешсезләрнең Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән сикте тапшырылган аңлатмалары һәм искәртмәләре актларга кушып бирелә һәм алга таба аларның аерылгысыз өлеше булып тора.

17.2. Тикшерелүче органнар һәм оешмалар һәм аларның вазыйфай затлары Контроль-хисап палатасының гамәлләрнең (гамәл кылмауларына) шикаять белән Тәтеш муниципаль районы Советына мөрәжәгать итәргә хокуклы.

18. Контроль-хисап органнарының үзара хезмәттәшлеге

18.1. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Татарстан Республикасы Хисап палатасы, Россия Федерациясенә башка субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнары, шулай ук Россия Федерациясе Хисап палатасы, Россия Федерациясе Үзәк Банкының территориаль идарәләре, салым органнары, прокуратура органнары, Россия Федерациясенә, Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә башка хокук саклау, күзәтчелек һәм контроль органнары белән хезмәттәшлек итәргә хокуклы. Контроль-хисап палатасы алар белән хезмәттәшлек һәм үзара хезмәттәшлек турында килешүләр төзәргә хокуклы.

18.2. Контроль-хисап палатасы Россия Федерациясе Тикшерү-хисап органнары берләшмәләренә (ассоциацияләренә), Татарстан Республикасы Тикшерү-хисап органнары берләшмәләренә (ассоциацияләренә) керергә хокуклы.

18.3. Үз эшчәнлеген координацияләү максатларында Контроль-хисап палатасы һәм башка дәүләт һәм муниципаль органнарны вакытлы гына түгел, даими эшләүче уртақ координацияләү, консультация, киңәшмә һәм башка эш органнары оештыра ала.

18.4. Контроль-хисап палатасы Россия Федерациясенә башка субъектлары һәм муниципаль берәмлекләр контроль-хисап органнарының язмага мөрәжәгәте буенча алар үткәргән контроль һәм экспертиза-аналитик чараларда катнаша ала.

18.5. Контроль-хисап палатасы килешү нигезендә үткәрилгән контроль һәм эксперт-аналитик чараларда катнашырга аудитор оешмаларын, аерым белгечләренә жәлеп итәргә хокуклы.

19. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеге турында мәгълүматка үтемлекне тәмин итү

19.1. Контроль-хисап палатасы, үз эшчәнлеге турында мәгълүматтан файдалануны тәмин итү максатларында, Тәтеш муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (алга таба - Интернет челтәре) рәсми сайтында урнаштыра һәм массакүләм мәгълүмат чараларында үткәрелгән контроль һәм эксперт-аналитик чаралар, аларны уздырганда ачыкланган хокук бозулар, кертелгән күрсәтмәләр һәм күрсәтмәләр, шулай ук алар буенча кабул ителгән карарлар һәм чаралар турында мәгълүмат урнаштыра.

2. Контроль-хисап палатасы ел саен үз эшчәнлеге турында хисап эзерли, алар Тәтеш муниципаль районы Советына карауга жиберелә. Контроль-хисап палатасының күрсәтелгән хисаплары массакүләм мәгълүмат чараларында басылып чыга яки Интернет челтәрендә Тәтеш муниципаль районы Советы тарафыннан карап тикшерелгәннән соң гына урнаштырыла.

3. Массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару яки Интернет челтәрендә контроль-хисап палатасы эшчәнлеге турында мәгълүмат урнаштыру Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, Тәтеш муниципаль районы Советының норматив хокукый актлары һәм контроль-хисап палатасы регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

20. Контроль-хисап органнары эшчәнлеген финанс белән тәмин итү

20.1. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген финанс ягыннан тәмин итү жирле бюджет акчалары хисабына башкарыла. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген финанс ягыннан тәмин итү аларга йөкләнгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыру мөмкинлеген тәмин итә торган күләмдә карала.

20.2. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген тәмин итү чыгымнары жирле бюджетта Россия Федерациясе бюджетлары чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала

20.3. Контроль-хисап палатасының бюджет акчаларын, муниципаль милекне куллануны тикшерү Тәтеш муниципаль районы Советы карарлары нигезендә башкарыла.